

Qəşəm Nəcəfzadə

Gülümse, Qəşəm

Qəşəm, xəşbəxtsən ki, səndə bir sirr var,
Ələnin başına, yarpaqlar, quşlar, yağışlar...
Topu sənin ayağına vurur uşaqlar,
Gülümse, Qəşəm...

Gülümsemək sirtin üstünü örtməkdə, mənə.
Qəşəm, deputatlar, nazirlər, başçılar zamanında
Adamlar, nərdivanla qalxanda və düşəndə
Qeybdən gələn səs sənə demişdi: - gülümse,
Gülümse, Qəşəm.

Bunu səndən gözləyən var,
İstəyən var, özü də lap yaxında.
Həbsxanada nəfəsləyin geniş olmasına sevinən
bir yazıq var.

Ya da bir misra içində "ə" hərifini,
Çək üstünə gizlən, yat.
Ötüb keçsin vaxt...
Bir səsə ilişib qalxarsan, nə vaxtsa -
Kimsə səni oxuyanda.
Tanrı bəxtəvəri, çək "Ə"ləri üstünə...
Daha nə istəyirsən?

Sonsuz olduğumdan, Qəşəm
Səni oğlum kimi sevirəm
Balam kimi, arxanca yüyürürəm, Qəşəm,
Gülümse, Qəşəm.

Qocalıq pulu

Maliyyə naziri, xahiş eleyirəm, nə olar,
Qocalıq pullarını bayramlardan sonra verməyin.
Məsələn,
Fevral ayının pulunu 8 martdan sonraya
saxlamayın.
Dekabrı yanvarın 20-nə qədər yubatmayın...
Onlar da sevə bilirlər,
Yeni ili hələ unutmayıblar,
8 martda gül almaq istəyirlər, gül haqqı !
Hələ ki, həyat yaşayır onların vərdişlərində,
Heç olmasa həyata hörmətiniz olsun.
Cənab nazir, sən görsən ki,
Bankomat kartlarının əlində qocalar necə əsirlər,
Bankomat kartlarının əllərindən necə düşürlər
qocalar?
Və görsən ki, onlar sənin beş-on manatlıq
kartlarını,
Əvvəl əl dəsmalına,
Sonra qəzetlərə,
Sonra salafanlara
Qırışmış əllərinə,
Sonra göz yaşlarına necə bükürlər?...
Həyatda
Ağlamaq adlı bir şeyin olduğunu xatırlarsan.

Şeirimi yazdığım vərəq

Vərəqlər qar kimi yağıb stoluma,
hər dəfə bir misra başlayanda ,
Əllərimin altından,
Xəfif bir külək əsir,
Meşənin xatirəsi...

Pəncərədən dolan külək,
Vərəqləri qaldırır başına.
Meşə göndərmişdi küləyi,
Xatirəsinin dalınca.
İstəyirəm şeir yazıb vərəqə,
Yapışdırım ağaca.

Pəncərədən dolan küləklə,
Vərəqdən qoparı külək tutuşanda
Sümürür nə yazırsa...

Vərəqdən bir səs sızıldayır:
Bizi siz öldürdünüz,
Hələ durub biza
Şeir də yazırsınız...

Ayağı göbələkli atlar

Ayağı göbələkli atlar
Gəlib kəndimizin yanından keçdilər.

Çapdılar çapdılar
Göydə buludlar,
Yerdə göy atlar.

Atların nəfəsi ilə darandı
Ağ yovşanlar,
Göy otlar.
Uşaq vaxtı atamdan soruşmuşdum
Atların alnındakı ağ nədi?
Atam demişdi,
"Atlar otlayanda
Alnını qara batırıb
Mart qabağı."

Ayağı göbələkli atlar
Alnını vurdu buludlara,
Yağış yağdı səhralara.

Ayağı göbələkli atlar
Getdilər,
Getdilər,
Gözdən itdilər.
Biz də onların yəhərini,
Yüyənini
Köhnə daxmaların bir kuncünə atdıq,
Unutduq.

Bir səhər ayağı göbələkli atlar,
Qayıtdılar.
Bizdən yəhərlərini istədilər,
Təpmədiq.

Əllərimi yuxarı qaldırdığım şəkillər

Qoy min il sonraya qalsın
Şəkillərdə yuxarı qalxan əllərimin hirsı.
Zəngülədi göyə atılan,
Eşidilməsə də səsi.

Hava boşluğunda əllərimin açdığı şırım,
Tunel kimi kimi getdi,
Getdi, getdi düz,
Qədim bir insan əliylə
Durdu üz-bə-üz.
O da əllərini qaldırılmış
Söz istəyəndə...
Quldarlıq ilində.

Əllərimi yuxarı qaldırdığım şəkillərimin birini
Demişəm, başdaşıma vursunlar.
Üstümə düşən axşamın kölgəsinə
Əllərim qaldırırsınlar,
Adamlar məni axtarmağa gələndə...

Bir uşaq polisə bənzətmişdi məni ,
Qaçmışdı .
O zaman əllərimi qaldırdım yuxarı,
Bax, polis deyiləm,
Qaçma.
Oyuncaqlarını satırdı metronun qabağında.
Oyuncaqların yanında,
Mənim də əllərim yuxarı...
O uşağın mavi gözləri çəkdi şəklimi.

Əlləri yuxarı olan şəkillərimə baxıb xoşbəxt
oluram.
Bu o zaman idi ki,
Silahımı atıb yerə var səsimlə bağdırdım:
Hamınız əllərinizi qaldırın,
Atın silahlarınızı yerə.
Qalxdı yuxarı,
Əllərim hönkürə-hönkürə.

Onda bir ərik ağacının sarı çiçəyi
Çəkdi şəklimi,
Əllər yuxarı...

Bu sirr uçurmuşam kəpənəklərə

Bir sirr uçurmuşam kəpənəklərə,
Yaz ağzı uçanda soruşarsınız.
Nə olsun, keçən il bar verməyiblər,
Bu il arılarla bəzişirsiniz.

O dağın dikində iri qaya var,
Baxın koğuşunda neçə yuva var.

Qayanın dalında qərib oba var,
Gedib obalarla danışırsınız.

Ayrı düşə-düşə yaralandınız,
Ələ gəlmədiniz, uralandınız.
Atadan, anadan aralandınız,
Torpaqda qaynayıb-qarışırsınız.

Məni öldürdülər, siz dinmədiniz.
Gözüm sizi gəzdi, görünmədiniz.
Bir dəfə şeirimə bəyənədiniz,
Bu şeiri də oxuyub ağlaşırsınız.

Şəkil

Adam yaxınlarda yox,
Uzaqlarda şəkil çəkdirir.
Məsələn, əsgərlikdə.
Ya da 1-ci ildə...
Ya yığılan halda,
Ya qaçan vaxtı,
Ya da gülən vəziyyətdə şəkil...
Elə bir şəkil ki, min il oxunub qurtara bilməsin.

Partiya biletlərinin şəkilləri sahiblərinə bənzəmir
Çünki onlar həyatlarında yalnız bir dəfə
o cür dayanırlar
Heç uşaqlar da tanımaz atalarını.

Partiya sədrlərinə bir təklifim var...
Atalar övladları ilə,
Oğlanlar sevdikləri ilə,
Babalar nəvələri ilə
Şəkil çəkdirib
Vursunlar biletin birinci səhifəsinə.

Çıxıb getmək istəyirəm
Şəkil çəkdiyim yere,
Şəkil çəkdiyim aya,
Şəkil çəkdiyim ilə.

Onsuz da çəkdiyimiz bütün şəkillər
bir azdan uzaq olacaq
Elə bir uzaq ki, ora hələ gedib çata bilməmişik!

Qanı qalıb ləpir kimi

Düşmənlərə deyin,
Quş yumurtalarına topların səsi qan çiləməsin,

Yüz tankın kölgəsi dərin deyil ,
Bir quş qanadı qədr.

Gedin deyin, qayırsınlar evlərinə körpələri ağlar
qalıb,
Qadınları hamilədir, vaxtı çatıb bu gün- sabah doğa
bilər.
Gedin deyin, mən onların xatirinə məğlub oldum.

Əllərimi qaldırıram körpələrin önündə mən,
Əyilirəm onların qorxu öpən gözlərinə.
Mühəribəni, qələbəni endirirəm,
İməkləyən bir körpənin dizlərinə.

Gedin deyin, məğlub oldum, silahımı
tulladım mən,
Səngərimdən düşürəm,
Mumlayıram nitqimi

Mən igid deyiləm, qorxağam,
Mən kişi deyiləm, insanam.
Mən güclü deyiləm, zəifəm,
Mən həqiqət deyiləm, səhvəm

Ya da, ya da vurun məni
Qoy qanı calansın yerə
Min il sonra söyləsinlər:
"Bir vaxt burdan insan keçib"
Qanı qalıb ləpir kimi.

Qocalıram

Qocalmağa tələsirəm,
Qalsın arxada
Beynimə sızan həqiqətsiz gözləntilər.

Bilim ki, o şey ki, mənə qismət olmalıydı,
Olmadı, hamısı qaldı o tərəfdə,
Bir az dincəlim.

Atları uşaqlar minib getsinlər daha,
Gücüm ona çatar ki, baxışlarım
Atları qamçılısın.

Bilsəniz, əllərim çəliyə qonmağa necə tələsir,
Uçurlar çəliyin başında yuva qurmağa.
Çəlik ağac olduğu vaxtlar,
Başına quşlar qonardı,
İndi də yorğun quş qanadlarına bənzəyən əllər.

Əllərin siniri ölsə də,
Ağaclar Xorasima qışında çəliyə dönsə də,
Yaddaşları həmişə keçmiş xatırlayır,
Yaşamaq üçün bəs edər
Ala - toran xatirələr...

Bütün günü qocalmağa tələsirəm,
İşləyən əllərimi qocalıq puluna təhvil verilənə
kimi -
Qocalmaq.

Gözlərim əynək gətirsin,
Saqqalım qar,
Əllərim çəlik...
Yaşım qocalıq pulu...

Deyirlər qocalıq pulu da nəvə kimidir,
Əlindən tutmağa,
Səni ora -bura dartmağa,
Aldatmağa.

Günlərin bir günü, Qəşəm
Qocalıq pulun gecikəndə
Sən də beş - on manatlıq kartının əlindən asılında
Qoyasan kartını ayağının altına
Çıxasan üstünə ...
Başlayasan ötən illərini ayaqlamağa,
Başlayasan gəncliyinə söyməyə.

Başlayasan ürəyindən
Olan - qalan sevgini çıxartmağa
Baxmayasan,
ayağının altında ağlayan uşağa...

Son

Mövlana Cəlaləddin Rumiyə

Heç bahar gəlməzmiş sən gərəm başa,
Yolu sağa-sola getdim, qurtardım.
Yaşıl yarpaq qoydum sevda yarama,
Yaram dedi: Sərinlədim, qurtardım.

Əli yalın qaldım əlimə bax, bax,
Yazı qabarını əlimə qoş, qoş.
Sevda əkdim oğul-uşaq görmədim,
Elə qaldım, bax evi boş, əli boş.

Girdim ruhum içinə,
Misraları qapı kimi çəkib,
Örtüdüm üstümə.
Baş çıxartdım hərflərin içindən,
Dedim, deyən Qəşəm bitdi, qurtardı.

Baş söykədim "a" lara, "ə" lərə,
Haqqa vardım, mənə dərdim, qurtardım.
Gizlinlərdən nişan aldım yerimi,
Gizli sözdüm, mən soruldum, qurtardım.

Məhkəmələr soyuda bilmir ayrılıqları

Sevgilər azalır yaman,
Ayrılıqlar çoxalır ölkədə.
Sevgilərin çoxu gedir Avropaya
Azı qalır ölkədə.

Məhkəmələr soyuda bilmir ayrılıqları,
Uşaqları bölə bilmir valideynlər,
Köçür Avropaya
Laylalar və nəğmələr.

Qızlar oğlanların qara telindən ayrılıb gedir,
Oğlanlar qızların çiçək əllərindən.
Əl daşınır,
Tel daşınır ölkədən.
Neft kimi
Azalır sevgilər.

Baxın pəncərələrdən tökülən qarantlıqlara,
Nə qədər evlər sükutla dolu.
Tək -tük pəncərədən çırpınan işıqlar,
evdəki adamları sayır,
Yenə biri yoxdur deyər,
Pəncərədən atılır küçəyə.

P.S. "Ədalət" qəzetinin kollektivi Qəşəm Nəcəfzadəni 60 yaş münasibətilə təbrik edir və yaradıcılıq uğurları arzulayır.

